

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ & ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

Επώνυμο: Ράπτη

Όνομα: Λυδία Φρειδερίκη

A.M: Ξ2016025

Εξάμηνο Φοίτησης: 14

Κατεύθυνση: Διερμηνείας

Τίτλος Εργασίας: Ερευνητική εργασία με θέμα: Τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται στην ταυτόχρονη διερμηνεία συνεδρίων – Research Project on the topic: Technologies used in simultaneous conference interpreting

Επιβλέποντες:

Βλαχόπουλος Στέφανος

Ιωαννίδης Αναστάσιος

Ερευνητική εργασία με θέμα: Τεχνολογίες που
χρησιμοποιούνται στην ταυτόχρονη διερμηνεία συνεδρίων

Research Project on the topic: Technologies used in
simultaneous conference interpreting

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	5
Τύποι τεχνολογίας στην Ταυτόχρονη Διερμηνεία	5
Εργαλεία διαχείρισης ορολογίας	8
Επίλογος	15
Βιβλιογραφία	17

Εισαγωγή

Η εισαγωγή της τεχνολογίας στην σφαίρα των γλωσσικών επαγγελμάτων δεν είναι κάτι πρωτόγνωρο. Εδώ και δεκαετίες οι επαγγελματίες της γλώσσας και κατ' επέκταση και της μετάφρασης έχουν στη διάθεσή τους μια πληθώρα ηλεκτρονικών και τεχνολογικών μέσων, προκειμένου να διεκπεραιώνουν την εργασία τους αποτελεσματικότερα, γρηγορότερα και ίσως ευκολότερα. Ιδιαίτερα ο τομέας της μετάφρασης ξεκινώντας από απλά εργαλεία όπως κειμενογράφους ή ηλεκτρονικά λεξικά και γλωσσάρια, έχει εξελιχθεί σε τέτοιο βαθμό που ο μεταφραστής μπορεί, εφόσον το επιθυμεί, όχι να μεταφράζει, αλλά να διορθώνει μηχανικές μεταφράσεις.

Δεδομένης της στενής της σχέσης με την μετάφραση, θα μπορούσε κανείς να αναρωτηθεί τι συμβαίνει με τη διερμηνεία. Υπάρχουν οι ίδιες ή αντίστοιχες τεχνολογίες και σε αυτό τον τομέα ή η τεχνολογική εξέλιξη δεν την έχει αγγίξει ακόμα; Εκ φύσεως η ταυτόχρονη διερμηνεία είναι μια διαδικασία που απαιτεί συγκεκριμένο εξοπλισμό, ήτοι μικρόφωνο, ακουστικά και ειδική κονσόλα για την αλλαγή των καναλιών εισόδου και εξόδου. Παρόλα αυτά, τα τελευταία χρόνια γίνεται μια προσπάθεια ένταξης περεταίρω καινοτομιών στην καμπίνα του διερμηνέα. Από την αντικατάσταση της κονσόλας με ηλεκτρονικές εφαρμογές, που εφαρμόζονται κατά κόρων στην εξ αποστάσεως ταυτόχρονη διερμηνεία και τη χρήση εφαρμογών διαχείρισης ορολογίας και δημιουργίας γλωσσαρίων, έως την χρήση τεχνολογιών αυτόματης αναγνώρισης λόγου (Automatic Speech Recognition - ASR) και μηχανικής διερμηνείας, οι δυνατότητες είναι πολλές και ταυτόχρονα περιορισμένες. Αφενός πολλές, καθώς μελλοντικά η εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης θα μπορούσε ενδεχομένως να αφαιρέσει τελείως τον άνθρωπο διερμηνέα από την εξίσωση, αφετέρου περιορισμένες επειδή η τεχνολογία μπορεί να βοηθήσει τον άνθρωπο διερμηνέα έως ένα σημείο. Δεδομένης της φύσης της διαδικασίας, τεχνολογίες διαχείρισης και οργάνωσης πληροφορίας μπορεί να φανούν πράγματι χρήσιμες, παρόλα αυτά η περάτωση της διερμηνείας δεν παύει να εξαρτάται από τον διερμηνέα και να επηρεάζεται από τη χρήση ή μη τέτοιων καινοτομιών έως ένα σημείο.

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση και η καταγραφή των τεχνολογιών που είναι διαθέσιμες στον διερμηνέα στην καμπίνα την παρούσα χρονική στιγμή. Βέβαια η εφαρμογή των περισσότερων αποτελεί ένα ζήτημα που απαιτεί περαιτέρω έρευνα, καθώς δεν υπάρχει συμφωνία μεταξύ ερευνητών, ακαδημαϊκών ή επαγγελματιών σχετικά με τα πραγματικά οφέλη τους ή την ευχρηστία τους.

Τύποι τεχνολογίας στην Ταυτόχρονη Διερμηνεία

Σύμφωνα με τον Pielmeir υπάρχουν τρεις εκκολαπτόμενοι τεχνολογικοί κλάδοι στη διερμηνεία: η τεχνολογία που χρησιμοποιείται στη φάση της προετοιμασίας, η τεχνολογία που δρα επικουρικά κατά τη διάρκεια της διερμηνείας και τέλος αυτή που συνδράμει στην υποστήριξη και επεξεργασία πληροφορίας.

Βέβαια, τα περισσότερα λογισμικά που βρίσκονται αυτή τη στιγμή διαθέσιμα στην αγορά εστιάζουν στην βοήθεια κατά τη φάση της προετοιμασίας και τη διαχείριση λεξιλογίου και γλωσσαρίων (Pielmeier στο Amelina & Tarasenko, 2020).

Έχοντας ορίσει την κατηγοριοποίηση της φύσης των τεχνολογιών που μπορούν να εφαρμοστούν στη διερμηνεία, πρέπει να ορίσουμε όρια και για την έρευνα πάνω σε αυτά. Το πρώτο σημείο εστίασης είναι η τεχνολογία που μπορεί να εφαρμοστεί στην παροχή υπηρεσιών διερμηνείας, στην εκπαίδευση διερμηνέων και στην βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. (Kalina & Ziegler, 2015 στο Qianqian, 2020) (Kalina & Ziegler, 2015, στο Röchhacker, 2015). Στην πρώτη κατηγορία υπάγονται κυρίως οι πλατφόρμες που χρησιμοποιούνται στην εξ αποστάσεως διερμηνεία και έχουν ως πρωταρχικό σκοπό να μιμηθούν τις συνθήκες της καμπίνα στην οθόνη ενός υπολογιστή. Στην δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνονται κυρίως πλατφόρμες ή αποθετήρια που περιέχουν ομιλίες είτε φυσικές είτε ειδικά διαμορφωμένες για την εκπαίδευση διερμηνέων. Τέτοιες πλατφόρμες είναι για παράδειγμα το Youtube ή το Speech Repository της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο έχει σχεδιαστεί για χρήση αποκλειστικά από διερμηνείς, είτε επαγγελματίες που θέλουν να εξελιχθούν είτε εκπαιδευόμενους. Στην τελευταία κατηγορία περιλαμβάνονται λογισμικά ή τεχνολογίες που βοηθούν τον διερμηνέα την ώρα της διερμηνείας ή κατά την προετοιμασία της. Μπορεί να αποτελούν ένα απλό ηλεκτρονικό γλωσσάρι χωρίς καμία εξειδικευμένη λειτουργία ή λογισμικά μηχανικής διερμηνείας. Πρόκειται για ένα πεδίο με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς εκτός από γρήγορα αναπτυσσόμενο, έχει τη δυνατότητα να αλλάξει ριζικά τη φύση του επαγγέλματος.

Σε δεύτερο επίπεδο διερευνώνται οι συγκεκριμένες ανάγκες του διερμηνέα, με ζητήματα που απασχολούν να αποτελούν κυρίως η διαχείριση ορολογίας και εγγραφών. (Stoll, 2009, Jiang, 2013 στο Qianqian, 2020), ενώ σε τρίτο επίπεδο η ακαδημαϊκή έρευνα εστιάζει αρκετά στην εξ αποστάσεως διερμηνεία, συγκεκριμένα την πραγματική δυνατότητα υλοποίησής της, την απόδοση και την ψυχολογική υπόσταση του διερμηνέα (Braun, 2013, στο Röchhacker, 2015). Εντούτοις, δεν υπάρχει ακόμα συμφωνία σε κανέναν από τους παραπάνω προβληματισμούς, καθώς πρόκειται για έναν πολύ φρέσκο κλάδο του επαγγέλματος, ο οποίος δεν έχει δοκιμαστεί ακόμα από τον χρόνο. Σε κάθε περίπτωση πάντως, αποτελεί έναν τομέα που είναι απαραίτητο να διερευνηθεί από πρώιμο ακόμα στάδιο, δεδομένων των αλλαγών που μπορεί να φέρει στο μέλλον. Ενώ το επάγγελμα του διερμηνέα για χρόνια ταυτιζόταν με ταξίδια και συνεχής μετακινήσεις, ιδίως για τους ελεύθερους επαγγελματίες, ενδέχεται στο μέλλον να αποστασιοποιηθεί από αυτό, καθώς ο διερμηνέας θα μπορεί να εργάζεται από το σπίτι του ή από ειδικά διαμορφωμένα στούντιο εξ αποστάσεως διερμηνείας, τα οποία συνήθως βρίσκονται σε ειδικά γραφεία που παρέχουν την εν λόγω υπηρεσία.

Η εξ αποστάσεως διερμηνεία αποτελεί μια ευρεία έννοια που συχνά χρησιμοποιείται για την αναφορά σε μεθόδους επικοινωνίας με διαμεσολάβηση

διερμηνέα η οποία εκτελείται μέσω κάποιας επικοινωνιακής τεχνολογίας. Μπορεί να πάρει πολλές μορφές, για παράδειγμα οι ομιλητές να βρίσκονται στο ίδιο σημείο ενώ ο διερμηνέας σε κάποιο άλλο, ή ο διερμηνέας να βρίσκεται μαζί με ορισμένους από τους συμμετέχοντες. Όσον αφορά το τεχνολογικό κομμάτι, η εξ αποστάσεως διερμηνεία μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους που φτάνουν από ένα απλό τηλέφωνο μέχρι προηγμένη τεχνολογία τηλεδιασκέψεων. Μέχρι πρότινος, η εξ αποστάσεως διερμηνεία ήταν κατά κανόνα διαδοχική, για παράδειγμα στον τομέα της ιατρικής ή της δικαστηριακής, λόγω των περιορισμών που επιβάλλονταν από την έλλειψη κατάλληλων τεχνολογικών υποδομών. Η τεχνολογική άνθιση των τελευταίων ετών έχει ανοίξει πολλές πόρτες για την εξ αποστάσεως ταυτόχρονη διερμηνεία, καθιστώντας την μια βιώσιμη λύση για τους ενδιαφερόμενους. Η αύξηση της ζήτησης, ιδιαίτερα στον τομέα της κοινοτικής διερμηνείας, έχει οδηγήσει στην υιοθέτηση της εν λόγω πρακτικής από διάφορους θεσμούς, για παράδειγμα από τη Γερμανική Ομοσπονδιακή Υπηρεσία για τη Μετανάστευση και τους Πρόσφυγες το 2016. Τέλος, εμπειρικές δοκιμές έχουν δείξει ότι η ταυτόχρονη εξ αποστάσεως διερμηνεία είναι σύμφωνη με τα πρότυπα ISO, γεγονός που οδήγησε στην πιο ευρεία υιοθέτησή της, αν και η κλίμακα εφαρμογής της παραμένει άγνωστη (Fantinuoli, 2018).

Η εξ αποστάσεως διερμηνεία είναι φυσικά στενά συνδεδεμένη με την διερμηνεία με τη βοήθεια υπολογιστή (computer-assisted interpreting – CAI). Οι περισσότερες καινοτομίες ή λογισμικά που αναπτύσσονται για την μια βρίσκουν άμεση εφαρμογή και στην άλλη, με εξαίρεση τους προσομοιωτές καμπίνας. Δεδομένου ότι κατά την εξ αποστάσεως διερμηνεία η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή στην καμπίνα είναι αναπόφευκτη, δεν θα προκαλούσε εντύπωση αν σε μια τέτοια περίπτωση συγχρόνως με το λογισμικό εξ αποστάσεως διερμηνείας γίνονταν χρήση και λογισμικού διαχείρισης ορολογίας ή εξειδικευμένων μηχανών αναζήτησης. Παρόλα αυτά, στην παρούσα εργασία βασικό σημείο εστίασης θα είναι η διερμηνεία με τη βοήθεια υπολογιστή, καθώς πρόκειται για έναν κλάδο με περισσότερες και πιο άμεσες εφαρμογές, λαμβάνοντας υπόψιν ότι το μόνο που απαιτείται για την εφαρμογή του είναι ένας φορητός υπολογιστής ή ένα τάμπλετ, και όχι ειδικά στούντιο και εφαρμογές όπως συμβαίνει στην εξ αποστάσεως.

Σύμφωνα με τον Fantinuoli (2018), η διερμηνεία με τη βοήθεια υπολογιστή ορίζεται ως μια μορφή προφορικής μετάφρασης στην οποία ο άνθρωπος διερμηνέας χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό λογισμικό που έχει σχεδιαστεί ειδικά για να υποστηρίξει και να διευκολύνει την διαδικασία της διερμηνείας με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας και, σε μικρότερο βαθμό, της παραγωγικότητας. Μεταξύ άλλων, αυτού του είδους τα εργαλεία έχουν σχεδιαστεί με γνώμονα τη δημιουργία γλωσσαρίων, είτε περιλαμβάνοντας μεγάλες βάσεις ορολογίας είτε απλοποιώντας και βελτιώνοντας την ακρίβεια της αναζήτησης όρων με εργονομικό τρόπο, αλλά και στην εξαγωγή πληροφοριών από έγγραφα που χρησιμοποιούνται στην φάση της προετοιμασίας. Μπορεί να χρησιμοποιούν λειτουργίες όπως η αυτόματη εξαγωγή όρων, η

αναγνώριση της βασικής θεματικής ενός κειμένου, η αυτόματη αναγνώριση λόγου ή η σύνοψη.

Ο πιο προφανής λόγος για την δημιουργία αυτών των εργαλείων είναι η προσπάθεια βελτίωσης της εμπειρίας του διερμηνέα, απαλλάσσοντάς τον από το βάρος ορισμένων χρονοβόρων διαδικασιών, όπως η εξαγωγή ορολογίας και η δημιουργία γλωσσαρίων. Επιπλέον στόχος είναι και η υποστήριξη κατά την διεκπεραίωση διαφόρων δραστηριοτήτων, από την εύρεση παράλληλων κειμένων για την προετοιμασία μέχρι την ανάλυσή τους. Υποστηρίζοντας τον διερμηνέα τόσο κατά τη φάση της προετοιμασίας όσο και κατά τη διάρκεια της διερμηνείας, ο απώτερος σκοπός των εργαλείων είναι η βελτίωση της απόδοσης του διερμηνέα. Εφόσον αποτελέσουν αναπόσπαστο κομμάτι της διερμηνευτικής διαδικασίας, συνδέονται άμεσα και μπορούν να επηρεάσουν τη νοητική διαδικασία που λαμβάνει χώρα πίσω από την πράξη της διερμηνείας.

Τελευταία κατηγορία τεχνολογίας που μπορεί εν δυνάμει να εφαρμοστεί στη διερμηνεία είναι η μηχανική διερμηνεία (machine interpreting – MI). Γνωστή και ως αυτόματη μετάφραση λόγου, αυτόματη διερμηνεία ή μετάφραση από λόγο σε λόγο πρόκειται για την τεχνολογία που επιτρέπει την μετάφραση προφορικών κειμένων από μια γλώσσα σε μια άλλη με τη χρήση προγραμμάτων υπολογιστή. Πρόκειται για μια τεχνολογία με στόχο να αντικαταστήσει τον άνθρωπο διερμηνέα, και διαφέρει σημαντικά από τις άλλες τεχνολογικές καινοτομίες του κλάδου, οι οποίες έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τον άνθρωπο διερμηνέα και όχι να τον αντικαταστήσουν. Απαιτεί τον συνδυασμό τριών ξεχωριστών τεχνολογιών: την αυτόματη αναγνώριση λόγου (automatic speech recognition – ASR), την μεταγραφή από προφορικό σε γραπτό λόγο, την μηχανική μετάφραση (machine translation – MT) και ένα σύστημα εκκώνησης για την εξαγωγή του ήχου στη γλώσσα στόχο.

Αν και η μηχανική διερμηνεία απέχει πολύ από το ποιοτικό αποτέλεσμα του ανθρώπου διερμηνέα, τα τελευταία χρόνια έχουν παρατηρηθεί σημαντικές βελτιώσεις, κυρίως χάρη στην εξέλιξη της μηχανικής μετάφρασης με τη χρήση νευρώνων. Παρόλα αυτά, τα συστήματα αυτά δεν έχουν πετύχει ακόμα τον στόχο τους, καθώς δεν μπορούν ακόμα να ανταπεξέλθουν σε παράγοντες όπως το ύφος ή τα μη γλωσσικά στοιχεία. Βέβαια η τεχνολογία στον τομέα της αυτόματης μετάφρασης εξελίσσεται ραγδαία, γεγονός που δημιουργεί ελπίδες ότι στο προσεχές μέλλον η αυτόματη διερμηνεία θα μπορέσει να γίνει εύχρηστη και αποτελεσματική, τουλάχιστον σε ορισμένες περιστάσεις.

Εργαλεία διαχείρισης ορολογίας

Ξεκινώντας την καταγραφή και περιγραφή των εργαλείων διαχείρισης ορολογίας που χρησιμοποιούνται στη διερμηνεία αξίζει να σημειωθούν ορισμένα σημεία σχετικά με την προέλευσή τους. Δεδομένης της εξειδίκευσης των συγκεκριμένων εργαλείων δεν προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι δεν αναπτύχθηκαν

από προγραμματιστές, αλλά η πλειοψηφία προέρχεται από ακαδημαϊκούς στον τομέα της διερμηνείας, σε συνεργασία φυσικά με ειδικούς στην τεχνολογία. Κατ' επέκταση πολλά από αυτά χρησιμοποιούνται και στην εκπαίδευση διερμηνέων σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Πιο διαδεδομένο είναι το InterpretBank, το οποίο έχει επεκταθεί πλέον από τα σύνορα των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, ενώ μέρος της εκπαίδευσης σε ορισμένα πανεπιστήμια της Γερμανίας αποτελούν και προγράμματα όπως το Interpreter's Helps, το Intragloss, το Intraplex και το LookUp Pro. Τέλος, το Πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης κατέχει την πρώτη θέση στην ενσωμάτωση τεχνολογικών εργαλείων στην εκπαίδευση διερμηνέων, περιλαμβάνοντάς στην ύλη του έξι τέτοια λογισμικά (Tarasenko et al, 2022).

Πριν την περιγραφή των εργαλείων, είναι σημαντικό να γίνει αναφορά στις κατηγορίες τους. Αρχικά υπάρχουν τα εργαλεία πρώτης γενιάς, προγράμματα δηλαδή που έχουν σχεδιαστεί για τη διαχείριση πολύγλωσσων γλωσσαρίων με έναν τρόπο φιλικό προς τους διερμηνείς, αλλά δεν παρέχουν άλλες λειτουργίες που να υποστηρίζουν τον διερμηνέα κατά τη διερμηνευτική διαδικασία, όπως η ανάκτηση πληροφοριών, η διαχείριση κειμένων, και άλλα. Πρόκειται για γραφικά περιβάλλοντα διεπαφής που έχουν σχεδιαστεί για την αποθήκευση και την ανάκτηση ορολογίας από βάσεις και διαφέρουν από τα συστήματα διαχείρισης ορολογίας των μεταφραστών καθώς χρησιμοποιούν πιο απλές δομές εισαγωγής πληροφορίας και προσφέρουν ορισμένες πιο εξειδικευμένες λειτουργίες για χρήση στην καμπίνα. Όλα τα εργαλεία αυτής της κατηγορίας προσφέρουν τη δυνατότητα αποθήκευσης περεταίρω πληροφοριών στους όρους σε συγκεκριμένα πεδία ενώ επιτρέπουν και την κατηγοριοποίηση των όρων με διάφορους τρόπους. Παρόλα αυτά, κανένα δεν εφαρμόζει προηγμένα συστήματα αναζήτησης που λαμβάνουν υπόψιν τους τους χρονικούς περιορισμούς που πιέζουν τον διερμηνέα, όπως η διόρθωση ορθογραφικών ή τυπογραφικών λαθών και η προοδευτική αναζήτηση σε ένα ή περισσότερα γλωσσάρια (Fantinuoli, 2016).

Η δεύτερη κατηγορία είναι τα συστήματα δεύτερης γενιάς, τα οποία έχουν ως στόχο την επέκταση των περιορισμένων δυνατοτήτων των εργαλείων πρώτης γενιάς, με βάση την ακαδημαϊκή έρευνα στον τομέα της ορολογίας και της διαχείρισης της γνώσης, προτείνοντας μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση για τον διερμηνέα. Παρέχουν προηγμένες λειτουργίες που ξεφεύγουν από την απλή διαχείριση ορολογίας, όπως για παράδειγμα λειτουργίες οργάνωσης κειμενικού υλικού, άντλησης πληροφοριών από σώματα κειμένων ή άλλες πηγές και προηγμένες λειτουργίες αναζήτησης (Fantinuoli, 2016). Μέχρι στιγμής στην αγορά υπάρχουν μόνο δύο εργαλεία δεύτερης γενιάς, το InterpretBank και Intragloss, τα οποία αναλύονται παρακάτω.

Το πιο διαδεδομένο λογισμικό διαχείρισης ορολογίας είναι το InterpretBank. Όπως και αρκετά αντίστοιχα λογισμικά, έχει αναπτυχθεί από ακαδημαϊκούς στον τομέα της διερμηνείας σε συνεργασία με προγραμματιστές. Στην πραγματικότητα πρόκειται για μια νεοφυή επιχείρηση βασισμένη σε ένα πρόγραμμα του

Πανεπιστημίου του Μάιντς, η οποία πλέον χρησιμοποιείται παγκοσμίως, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι χρησιμοποιείται και από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης. Βασικός άξονας πίσω από το InterpretBank είναι η προετοιμασία για τη διερμηνεία με συστηματικό τρόπο και η εύκολη πρόσβαση στην πληροφορία κατά τη διάρκεια της διερμηνείας. Αποτελείται από τέσσερα τμήματα λογισμικού, καθένα από τα οποία επιτελεί μια ξεχωριστή λειτουργία ή λύνει ένα συγκεκριμένο πρόβλημα. Συγκεκριμένα, εστιάζει στην προετοιμασία, στην επεξεργασία ορολογίας, στη βοήθεια κατά την απομνημόνευση όρων και τέλος στην αποτελεσματική αναζήτηση στην καμπίνα. Τα χωριστά αυτά τμήματα φυσικά είναι αλληλένδετα και λειτουργούν ταυτόχρονα προκειμένου να εξάγουν το επιθυμητό αποτέλεσμα. Βέβαια, η επεξεργασία ορολογίας και το λογισμικό αναζήτησης αποτελούν το επίκεντρο της προσοχής, καθώς θεωρούνται πιο χρήσιμα (Tarasenko et al, 2022).

Γενικός στόχος αυτού του εργαλείου είναι η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου σταθμού εργασίας για τον διερμηνέα, ο οποίος επιτρέπει την βελτίωση της εργασιακής ροής πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη διερμηνεία. Το Interpretbank έχει αρθρωτή δομή που περιλαμβάνει μια λειτουργία προετοιμασίας με βάση σώματα κειμένων, η οποία αποτελείται από αυτόματη συλλογή κειμένων και εξαγωγή όρων, έναν διορθωτή σχεδιασμένο με γνώμονα τη δημιουργία και τη διαχείριση ειδικευμένων γλωσσαρίων, ένα εργαλείο απομνημόνευσης για την υποστήριξη των διερμηνέων στην προσπάθεια εκμάθησης ειδικών όρων και μία ειδική λειτουργία συνεδρίων για την πρόσβαση στην ορολογία μέσα στην καμπίνα. Οι λειτουργίες είναι ανεξάρτητα λογισμικά, σχεδιασμένα για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων σταδίων της ροής εργασίας του διερμηνέα. Παρόλα αυτά, λειτουργούν άψογα μεταξύ τους. Γενικά η εξαγωγή ορολογίας από σώματα κειμένων συνίσταται για τους διερμηνείς καθώς ο ένας όρος οδηγεί στον άλλο, ενώ ταυτόχρονα ο διερμηνέας βλέπει τους όρους εντός του συγκεκριμένου, ανακαλύπτοντας ταυτόχρονα τη σημασία τους και τον τρόπο χρήσης τους από τους ειδικούς του εκάστοτε κλάδου. Όσον αφορά τη δομή των γλωσσαρίων, πρέπει να σημειωθεί ότι το περιβάλλον εργασίας διαφέρει από τα περισσότερα περιβάλλοντα που αναφέρονται σε επαγγελματίες της γλώσσας, καθώς η πληροφορία παρουσιάζεται σε μορφή πίνακα με στόχο να παρομοιάζει την παρουσίαση πληροφοριών σε χαρτί, δεδομένου ότι αυτή είναι η μορφή οπτικής πληροφορίας που προτιμάται κατά βάση από τους διερμηνείς. Επιπλέον, η πρόσβαση στο γλωσσάρι μπορεί να γίνει σε λειτουργία απομνημόνευσης ή λειτουργία συνεδρίου. Η πρώτη είναι αρκετά απλή, καθώς τα γλωσσάρια εμφανίζονται στην μορφή εκπαιδευτικών καρτών, ενώ η ταχύτητα εναλλαγής, ο προσανατολισμός των γλωσσών και η σειρά των όρων μπορούν να καθοριστούν από τον χρήστη, προκειμένου να αυξηθεί η ευελιξία του εργαλείου.

Η λειτουργία καμπίνας είναι πιο καθοριστική. Προκειμένου να είναι εύχρηστη σε περιβάλλον καμπίνας, μια μηχανή αναζήτησης πρέπει να διαφοροποιείται από αυτές που χρησιμοποιούνται από τους μεταφραστές και ο σχεδιασμός της να

λαμβάνει υπόψιν τους χρονικούς περιορισμούς και τις νοητικές διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα στο μυαλό του διερμηνέα την ώρα της ταυτόχρονης διερμηνείας. Σε γενικές γραμμές, το περιβάλλον θα πρέπει να απλοποιεί την διαδικασία αναζήτησης και την αλληλεπίδραση μεταξύ διερμηνέα και μηχανής αναζήτησης, μειώνοντας το νοητικό φόρτο και αποδίδοντας κατάλληλα αποτελέσματα αναφορικά με την απεικόνιση και την ποσότητα. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι μια μηχανή αναζήτησης για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην καμπίνα θα πρέπει να ενσωματώνει ένα καθαρό και ανεμπόδιστο περιβάλλον, να απαιτεί μικρές καταχωρήσεις από το χρήστη, να εμφανίζει συναφή και ακριβή αποτελέσματα, να παρέχει ξεκάθαρη απεικόνιση των αποτελεσμάτων και τέλος να μην επηρεάζεται από ορθογραφικά ή τυπογραφικά λάθη. Για αυτό το λόγο, η λειτουργία συνεδρίου του InterpretBank έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να δέχεται μερικά αποτελέσματα, τα οποία μπορεί να εμπεριέχουν ορθογραφικά ή τυπογραφικά λάθη, χωρίς να επηρεάζεται η ακρίβεια των αποτελεσμάτων. Προσφέρει δύο μεθόδους αναζήτησης. Στην πρώτη ο χρήστης πληκτρολογεί ορισμένους χαρακτήρες και στη συνέχεια πατάει ENTER, ενώ στη δεύτερη η αναζήτηση είναι προοδευτική, με κάθε πλήκτρο να εμφανίζει νέα αποτελέσματα (Fantinuolli, 2016). Γενικά, το Interpretbank είναι το μόνο εργαλείο προς στιγμή που παρέχει βιώσιμες λύσεις για την αναζήτηση όρων στην καμπίνα λαμβάνοντας υπόψιν τους χρονικούς περιορισμούς και τις ιδιαιτερότητες της ταυτόχρονης διερμηνείας. Κάνοντας χρήση εξειδικευμένων λειτουργιών καταφέρνει να αυξήσει τη χρησιμότητά του μειώνοντας τον όγκο της πληροφορίας που προσφέρει στο διερμηνέα και ταυτόχρονα εξειδικεύοντάς τον. Συγκεκριμένα, η λειτουργία καμπίνας στοχεύει στη μείωση του νοητικού φόρτου με την εφαρμογή ασαφούς αναζήτησης (fuzzy search), που λειτουργεί ως ένας μηχανισμός διόρθωσης σφαλμάτων ορθογραφίας ή καταχώρησης,

Με στόχο την περεταίρω μείωση του νοητικού φόρτου του διερμηνέα, το εν λόγω εργαλείο χρησιμοποιεί ασαφή αναζήτηση (fuzzy search), ενώ συγχρόνως αποκλείει από την αναζήτηση τις ασήμαντες λέξεις με σκοπό την μείωση του αριθμού αποτελεσμάτων, αποκλείει τις κενές λέξεις (stopwords) με στόχο τη μείωση του αριθμού των αποτελεσμάτων κάθε αναζήτησης, και εφαρμόζει προοδευτική και δυναμική αναζήτηση προκειμένου αφενός να εμφανίζονται σχετικά αποτελέσματα, ανάλογα με την ιεραρχία στην οποία τοποθετεί ο διερμηνέας τα διαθέσιμα γλωσσάρια και αφετέρου να μην είναι απαραίτητη η χρήση του πλήκτρου ENTER (Fantinuolli, 2016β).

Ένα άλλο αρκετά διαδεδομένο λογισμικό διαχείρισης ορολογίας είναι το Interplex. Ειδοποιός διαφορά του θεωρείται ότι ενσωματώνει ένα εξαιρετικά αποδοτικό σύστημα αναζήτησης όρων και εκφράσεων, το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί ακόμα και σε συνθήκες διερμηνείας καμπίνας. Το βασικό του πλεονέκτημα είναι ότι κάνει αναζητήσεις σε πολλαπλά γλωσσάρια τα οποία συγκεντρώνει σε βάσεις ορολογίας (Tarasenko et al, 2022).

Ο χρήστης μπορεί να έχει πολλαπλά γλωσσάρια ανοιχτά την ίδια στιγμή και να πραγματοποιεί παράλληλες αναζητήσεις, βλέποντας εκφράσεις και αποδόσεις σε πολλαπλές γλώσσες εφόσον το επιθυμεί (Costa et.al, 2014). Σε αντίθεση με το InterpretBank, εστιάζει αποκλειστικά στην γλωσσική και λεξιλογική υποστήριξη της ταυτόχρονης διερμηνείας και στη δημιουργία γλωσσαρίων και βάσεων ορολογίας (Tarasenko et al, 2022). Δυστυχώς, παρά την αποδοτικότητα και χρησιμότητά του, πρόκειται για ένα πρόγραμμα σε παραμέληση, καθώς δεν έχει ανανεωθεί ή εκσυγχρονιστεί με τους ίδιους ρυθμούς που το έκαναν άλλα. Η δομή του είναι αρκετά απλή και δεν αντιστοιχεί στις προσδοκίες που δημιουργούνται από τα σύγχρονα προγράμματα. Παρόλα αυτά, παραμένει αποτελεσματικό και μπορεί να αποτελέσει μια βιώσιμη επιλογή για έναν διερμηνέα.

Όσον αφορά το σύστημα Interpreter's Help, η βασική του διαφορά από τα δύο προηγούμενα είναι ότι λειτουργεί μέσω cloud (Tarasenko et al, 2022). Στόχος του είναι να αποτελέσει μια συνολική λύση για τους διερμηνείς, από την προετοιμασία έως την καμπίνα. Οι διαδικτυακές υπηρεσίες προσφέρουν διαχείριση ορολογίας, γρήγορη διαδικτυακή και μη αναζήτηση, εργαλεία που διευκολύνουν τη συνεργασία με άλλους διερμηνείς, πληθώρα δημοσίων γλωσσαρίων και ένα από τα πιο φιλικά περιβάλλοντα διεπαφής στην αγορά. Λειτουργεί μέσω προγράμματος περιήγησης, επομένως μπορεί να χρησιμοποιηθεί από οποιοδήποτε υπολογιστή, σταθερό ή φορητό, τάμπλετ ή κινητό. Λαμβάνοντας υπόψιν όμως την έλλειψη σύνδεσης στο διαδίκτυο, υπάρχει και το συμπληρωματικό πρόγραμμα BoothMate, το οποίο λειτουργεί σε Windows, Mac και iPad, και επιτρέπει την αναζήτηση και επεξεργασία γλωσσαρίων εκτός σύνδεσης. Επιπλέον, συγχρονίζει αυτόματα τις αλλαγές που γίνονται με τα διαδικτυακά γλωσσάρια μόλις η συσκευή βρει σύνδεση στο διαδίκτυο, ενώ κρατάει και ιστορικό των αλλαγών. Όσον αφορά τη δημιουργία γλωσσαρίων επιτρέπει την ονοματοδοσία, την προσθήκη περιγραφής και ετικετών τους εκάστοτε όρους, ενώ δίνει στον δημιουργό την επιλογή να κάνει το γλωσσάρι του δημόσιο ή ιδιωτικό. Στη συνέχεια ο χρήστης μπορεί να ανεβάσει υπάρχοντα γλωσσάρια, τα οποία φυσικά στη συνέχεια μπορεί να επεξεργαστεί προσθέτοντας ή αφαιρώντας όρους ή αλλάζοντας την αλφαβητική σειρά ανά στήλη. Η αναζήτηση είναι προοδευτική, καθώς εμφανίζονται αποτελέσματα σταδιακά με την πληκτρολόγηση, ενώ δεν λαμβάνει υπόψιν προφορές ή ορθογραφία. Για παράδειγμα ο χρήστης μπορεί να πληκτρολογήσει ss αντί για β χωρίς να επηρεαστεί το αποτέλεσμα. Επιπλέον παρέχει λειτουργία εκμάθησης και εξάσκησης λεξιλογίου, η οποία μετατρέπει τα γλωσσάρια σε κάρτες εκμάθησης, αν και πρόκειται για μια δευτερεύουσα λειτουργία στην οποία υπάρχει περιθώριο βελτίωσης. Ένα από τα βασικά του χαρακτηριστικά είναι ότι αποτελεί έναν τύπο κοινωνικού δικτύου για διερμηνείς. Τα δημόσια γλωσσάρια είναι διαθέσιμα σε όλους, ενώ οι εγγεγραμμένοι μπορούν να προσθέσουν φίλους, να φτιάξουν το προφίλ τους, να αλληλοεπιδράσουν με άλλους εγγεγραμμένους στην πλατφόρμα και να αυξήσουν την προβολή τους μέσω του Interpreter's Directory, το οποίο προορίζεται για καθαρά επαγγελματική

χρήση. Τέλος, ιδιαίτερα χρήσιμο μπορεί να αποδειχθεί το ημερολόγιο του Interpreter's Help, στο οποίο ο εκάστοτε διερμηνέας μπορεί να προσθέσει όλα τα στοιχεία μιας δουλειάς, από τον τόπο, το χρόνο και τους συμμετέχοντες, μέχρι τα γλωσσάρια που απαιτούνται και να τα μοιραστεί με τους συναδέλφους του, οι οποίοι με τη σειρά τους μπορούν να τα επεξεργαστούν ή να σχολιάσουν (Goldsmith, 2018). Πρόκειται για ένα αρκετά ολοκληρωμένο και εύχρηστο εργαλείο, το οποίο εστιάζει στη συνεργασία και την αναζήτηση όρων, καθώς στο κομμάτι της δημιουργίας γλωσσαρίων και της εξαγωγής όρων υπάρχουν καλύτερες επιλογές.

Ένα ξεχωριστό εργαλείο είναι το Intragloss. Βασική λειτουργία του δεν είναι η βοήθεια του διερμηνέα στην καμπίνα, αλλά η μείωση του χρόνου προετοιμασίας. Δημιουργοί του είναι ο διερμηνέας συνεδρίων Dan Kenig και ο προγραμματιστής Daniel Pohoryles. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα εξειδικεύεται στην επεξεργασία κειμένων και εγγραφών που σχετίζονται με τη προετοιμασία, την εξαγωγή ορολογίας και τη δημιουργία γλωσσαρίων και βάσεων ορολογίας. Για αυτό το λόγο διαθέτει ένα σύνολο εργαλείων ανάγνωσης και σύγκρισης εγγραφών, αναγνώρισης όρων, αναζήτησης ισοδύναμων στο διαδίκτυο και δημιουργίας λιστών όρων και πολύγλωσσων γλωσσαρίων. Ένα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αποτελεί το γεγονός ότι διαθέτει ενσωματωμένο πρόγραμμα περιήγησης, από το οποίο ο χρήστης μπορεί είτε «εισάγει» ιστοσελίδες για επεξεργασία και εξαγωγή ορολογίας, είτε να αναζητήσει άμεσα ισοδύναμα για τους όρους που τον απασχολούν σε διαδικτυακά λεξικά και βάσεις ορολογίας. Συγκεκριμένα, μόλις ο χρήστης επιλέξει έναν άγνωστο όρο στο κείμενο, το πρόγραμμα αυτόματα τον προσθέτει στο γλωσσάρι και με το πάτημα ενός κουμπιού μπορεί να αναζητήσει αποδόσεις σε ιστοσελίδες που έχει ορίσει από πριν ο χρήστης. Επιπλέον, παρέχει τη δυνατότητα ταυτόχρονης προβολής παράλληλων κειμένων και εξαγωγής ορολογίας και από τα δύο κείμενα. Αξίζει να σημειωθεί ότι κάθε φορά που προστίθεται ένα νέο έγγραφο στο Intragloss οι όροι που υπάρχουν ήδη στο γλωσσάρι τονίζονται αυτόματα. Τέλος, μια λειτουργία με πολλές προοπτικές είναι η λειτουργία συγχώνευσης κειμένων και γλωσσαρίων, στην οποία ο χρήστης μπορεί να εισάγει ένα κείμενο και ένα γλωσσάρι και το πρόγραμμα επισημαίνει τους όρους του γλωσσαρίου μέσα στο κείμενο μαζί με τη μετάφρασή τους όποτε υπάρχει. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα χρήσιμη λειτουργία σε περιπτώσεις που για παράδειγμα ο διερμηνέας έχει στα χέρια του μια ομιλία και ένα βασικό γλωσσάρι, αλλά ελάχιστο χρόνο για προετοιμασία. Παρόλα αυτά, το συγκεκριμένο εργαλείο βρίσκεται ακόμα σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης, καθώς δεν αναγνωρίζει εύκολα διαφορετικές κλίσεις των λέξεων, δυσκολεύεται με μεγάλες φράσεις και με τη πολυσημία, ενώ η βελτίωση του αλγόριθμου με στόχο την ακριβέστερη προβολή αποτελεσμάτων κρίνεται αναγκαία. Γενικά, το Intragloss αποτελεί ένα από τα καλύτερα διαθέσιμα εργαλεία δημιουργίας γλωσσαρίων, αν και πρέπει να χρησιμοποιηθεί συμπληρωματικά με ένα εργαλείο που διαθέτει καλύτερη μηχανή αναζήτησης ορολογίας την ώρα της διερμηνείας (Goldsmith, 2017).

Στη συνέχεια θα γίνει μια αναφορά σε ορισμένα προγράμματα που δεν χρησιμοποιούνται πλέον και η υποστήριξη των οποίων έχει πάψει. Πρόκειται για προγράμματα πρώτης γενιάς, τα οποία αποτέλεσαν ενδεχομένως τη βάση και άνοιξαν το δρόμο στη δημιουργία πιο σύγχρονων προγραμμάτων όπως αυτά που προαναφέρθηκαν.

Ένα από αυτά είναι το LookUp Pro, το οποίο είχε σχεδιαστεί για τη διαχείριση και αναζήτηση ορολογίας, όπως φαίνεται στην επίσημη ιστοσελίδα του. Παρόλα αυτά δεν φαίνεται να έχει κάποια ιδιαίτερη λειτουργία που να το διαφοροποιεί από άλλα λογισμικά της κατηγορίας του. Παρέχει τη δυνατότητα ανακατάταξης των όρων καθώς και αναζήτησης την ώρα της διερμηνείας. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η δυνατότητα δημιουργίας εννοιολογικών ομάδων και mind map, λειτουργίες που συνδράμουν στην ευκολότερη απομνημόνευση από τον διερμηνέα. Τέλος, το DoITerm ήταν ένα σύστημα ορολογίας που βασίζονταν επίσης στο mind mapping και ξεκίνησε ως ένα διδακτορικό πρότζεκτ στο Πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης. Η βασική του δομή αναπτύχθηκε από επαγγελματίες διερμηνείς συνεδρίων. Βασικό του μέλημα ήταν η οργάνωση της πληροφορίας και της ορολογίας με τρόπο που να είναι εύκολα προσβάσιμη σε κλάσματα του δευτερολέπτου στην καμπίνα. Αποτέλεσε μια σημαντική καινοτομία συγκριτικά με τις παλαιότερες προσεγγίσεις που βασίζονταν στην μηχανική μετάφραση (DoITerm website, n.d.). Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι και τα δύο προγράμματα έχουν βασίσει τη λειτουργία τους στη λογική του mind mapping. Σίγουρα πρόκειται για μια πρακτική ιδιαίτερα χρήσιμη στους διερμηνείς, καθώς βοηθάει κατά την απομνημόνευση, άρα κατ' επέκταση στην καλύτερη ανάκτηση όρων χωρίς γλωσσάρια ηλεκτρονικά ή μη. Εντούτοις, η εφαρμογή της δεν αποδείχθηκε καρποφόρα, καθώς κανένα από τα δύο προγράμματα που την εφάρμοσαν δεν χρησιμοποιούνται πλέον.

Συνοψίζοντας, ο σύγχρονος διερμηνέας που θέλει να εντάξει την τεχνολογία στη ροή εργασίας του θα πρέπει να ψάξει ξεχωριστές λύσεις για κάθε στάδιό της. Δεν υπάρχει ακόμα στην αγορά ένα σφαιρικό πρόγραμμα που να αποτελεί πανάκεια για όλα τα στάδια της προετοιμασίας και της διεκπεραίωσης της διερμηνείας. Ιδανικά, θα έπρεπε κανείς να χρησιμοποιήσει το Intragloss για το στάδιο της προετοιμασίας, τη δημιουργία γλωσσαρίων και βάσεων ορολογίας, στη συνέχεια να τις εξάγει και να τις εισάγει σε ένα πρόγραμμα όπως το InterpretBank που παρέχει καλύτερες δυνατότητες αναζήτησης. Επιπλέον, αν πρόκειται για μια μεγαλύτερη δουλειά που απαιτεί συνεργασία πολλών διερμηνέων, θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει και το Interpreter's Help, το οποίο προωθεί τη συνεργασία αλλά και τη δικτύωση στον κλάδο. Σίγουρα, όλα τα προαναφερθέντα προγράμματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε όλες τις φάσεις της διερμηνείας, παρόλα αυτά το καθένα φαίνεται να έχει διαφορετική εξειδίκευση. Δυστυχώς πρόκειται για μια πολύ εξειδικευμένη αγορά, η οποία ενδεχομένως να μην παρουσιάζει ακόμα και ιδιαίτερο εμπορικό ενδιαφέρον, επομένως δεν προκαλεί εντύπωση η τρέχουσα κατάστασή της. Ενδεχομένως στο μέλλον, ένα από τα κύρια προγράμματα να μπορέσει να εξελιχθεί,

πιθανότατα το InterpretBank που είναι και πιο διαδεδομένο, και να επισκιάσει τελείως τα υπόλοιπα ή ακόμα και να συγχωνευτεί με αυτά.

Επίλογος

Όπως αναφέρθηκε και στην αρχή, όλα τα γλωσσικά επαγγέλματα έχουν επηρεαστεί από την πρόοδο της τεχνολογίας. Σε αντίθεση όμως με τα περισσότερα, η πρόοδος που αφορά τη διερμηνεία παραμένει περιορισμένη. Αν και το τελευταίο διάστημα παρατηρείται μια αύξηση της δημοτικότητας των προγραμμάτων και τεχνολογικών καινοτομιών που αφορούν τους διερμηνείς, η επιρροή τους στο επάγγελμα παραμένει περιορισμένη, με τους λόγους για αυτό το φαινόμενο να ποικίλουν. Σύμφωνα με τον Fantinuolli (2018β) πολλοί επαγγελματίες διερμηνείς αντιμετωπίζουν διστακτικά την ενσωμάτωση λογισμικού υποστήριξης κατά τη διαδικασία της διερμηνείας, ενδεχομένως επειδή κάτι τέτοιο θα γεννούσε αμφιβολίες σχετικά με την αγνή διανοητική πράξη της διερμηνείας. Επιπλέον, πολλοί επαγγελματίες θεωρούν αφύσικη τη χρήση τεχνολογίας στην καμπίνα, επειδή θεωρείται μια δραστηριότητα που μπορεί να σπαταλήσει πολύτιμο χρόνο ή να αποσπάσει τη προσοχή του διερμηνέα. Όσον αφορά το νοητικό σκέλος της διερμηνείας, παραμένει ακόμα μη πλήρως εξακριβωμένο, γεγονός που καθιστά δύσκολο το σχεδιασμό λογισμικού που να μπορεί να ενσωματωθεί ομαλά στη διερμηνευτική διαδικασία. Λίγη ακόμα είναι και η συστηματική έρευνα πάνω στο ρόλο που παίζουν η ορολογία και η απόκτηση γνώσης στη διερμηνεία, και κυρίως πάνω στο ρόλο που παίζουν τα τεχνολογικά μέσα στη διερμηνεία. Από την οικονομική προοπτική, η διερμηνεία έχει μια αρκετά περιθωριακή θέση στο γλωσσικό κλάδο. Κατ' επέκταση, οι εταιρείες που αναπτύσσουν λογισμικό για τους επαγγελματίες της γλώσσας δεν έχουν αφιερώσει χρόνο και χρήμα στην ανάπτυξη λογισμικού για τους διερμηνείς. Πέρα από αυτό, σε αντίθεση με την μετάφραση, όπου η χρήση λογισμικού αυτόματης μετάφρασης θεωρείται ένας παράγοντας που εξοικονομεί χρόνο, το ίδιο δεν ισχύει και για τη διερμηνεία, επομένως δεν υπάρχει άμεσο οικονομικό όφελος από την ανάπτυξη λογισμικού για τον συγκεκριμένο κλάδο. Τέλος, τα πανεπιστήμια που προσφέρουν εξειδίκευση στην ταυτόχρονη διερμηνεία συνήθως δεν εξοικειώνουν τους ασκούμενους με τη χρήση τεχνολογίας κατά τη διάρκεια της διερμηνείας ή το κάνουν σε περιορισμένο βαθμό. Για αυτούς τους λόγους ο αριθμός των προγραμμάτων που βρίσκουν άμεση εφαρμογή στην καμπίνα του διερμηνέα είναι περιορισμένος.

Παρόλα αυτά το ερώτημα σχετικά με τη χρησιμότητα της διερμηνείας με τη βοήθεια υπολογιστή, καθώς υπάρχουν αμφιβολίες για το αν πράγματι βοηθά τον διερμηνέα ή τον αποσυντονίζει. Αρχικά πρέπει να γίνει η διάκριση μεταξύ διερμηνείας με τη βοήθεια υπολογιστή και μηχανικής διερμηνείας. Στην πρώτη ο υπολογιστής αναγνωρίζει το λόγο και τον μεταφράσει, ενώ στη συνέχεια εμφανίζει το λόγο σε μια οθόνη, με στόχο ο διερμηνέας να αναφέρεται σε αυτό ως μέσο

βοήθειας. Η ειδοποιός διαφορά με τη μηχανική διερμηνεία, είναι ότι στην περίπτωση της η μηχανική μετάφραση δεν χρησιμοποιείται ως μέσο αναφοράς από έναν άνθρωπο διερμηνέα, αλλά αναπαράγεται από υπολογιστή (Wang & Wang, 2019). Η εφαρμογή της διερμηνείας με τη βοήθεια υπολογιστή προϋποθέτει φυσικά την ύπαρξη τεχνολογίας που να υποστηρίζει την εμφάνιση της μηχανικής μετάφρασης σε μια οθόνη με τρόπο πρακτικό και εύχρηστο. Στόχος δηλαδή είναι ο διερμηνέας να μην βασίζεται εξ ολοκλήρου στην μηχανική μετάφραση, αλλά να τη χρησιμοποιεί ως μέσο αναφοράς σε περίπτωση που δεν ακούσει κάτι ή που δεν γνωρίζει κάποιον όρο. Παρόλα αυτά, ενώ η τεχνολογία μηχανικής μετάφρασης υπάρχει και έχει εξελιχθεί αρκετά τα τελευταία χρόνια, δεν υπάρχει ακόμα κατάλληλη τεχνολογία που να προβάλλει το μεταφρασμένο κείμενο με λειτουργικό και πρακτικό τρόπο. Κατ' επέκταση, πρόκειται για ένα σύστημα που δεν μπορεί ακόμα να εφαρμοστεί.

Γενικά, η έρευνα στον τομέα της χρησιμότητας των ηλεκτρονικών εργαλείων κατά τη διάρκεια της διερμηνείας είναι περιορισμένη. Προκειμένου όμως να υπάρξουν απτά και καίρια αποτελέσματα είναι απαραίτητη η εμπειρική έρευνα βασισμένη σε πειράματα που πραγματοποιούνται σε αυστηρό ελεγχόμενο περιβάλλον (Fantinuoli, 2018β). Υπάρχουν δύο πιθανά αποτελέσματα. Αφενός, η ποιότητα της διερμηνείας μπορεί να βελτιωθεί καθώς ο διερμηνέας χρησιμοποιεί και εφαρμόζει νέες τεχνολογίες. Αφετέρου, η ποιότητα της διερμηνείας μπορεί να διακυβεύεται στην περίπτωση που ο διερμηνέας δυσκολεύεται να συντονίσει την προσπάθεια που καταβάλει για να κάνει διερμηνεία ενώ ταυτόχρονα κάνει και χρήση των εργαλείων, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε σφάλματα (Wang & Wang, 2019). Φυσικά πρόκειται για ένα ζήτημα που μπορεί θεωρητικά να επιλυθεί με τη συνεχή τριβή του διερμηνέα με τα εν λόγω εργαλεία, καθώς και με την ένταξή τους στην εκπαίδευση νέων διερμηνέων. Θα ήταν ενδεχομένως ουτοπικό να παρουσιάσει κανείς ένα λογισμικό σε έναν έμπειρο διερμηνέα που έχει μάθει να βασίζεται στις δυνάμεις του, λειτουργεί με συγκεκριμένο τρόπο και έχει συνηθίσει να δουλεύει χωρίς αυτό, και να περιμένει να το δεχτεί και να το χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά από τη πρώτη στιγμή. Παρόλα αυτά, ένας νέος διερμηνέας που βρίσκεται στην αρχή της σταδιοδρομίας του θα μπορούσε να δεχτεί νέες τεχνολογίες πολύ πιο εύκολα. Είτε πρόκειται για συνδυασμό μηχανικής μετάφρασης και διερμηνείας, είτε για πιο απλές εφαρμογές υποβοήθησης όπως μηχανές αναζήτησης ορολογίας, εφόσον ο νέος διερμηνέας λάβει την απαραίτητη εκπαίδευση και μάθει να λειτουργεί συνδυαστικά με αυτά, θα μπορούσε ενδεχομένως να δει θετικά αποτελέσματα στις επιδόσεις του. Αυτό βέβαια δεν συνεπάγεται την αντικατάσταση παραδοσιακών μεθόδων, καθώς δεν θα είναι σε κάθε περίπτωση εφικτή η χρήση τεχνολογίας κατά τη διερμηνεία είτε λόγω τεχνικών δυσκολιών, είτε λόγω επιλογών του πελάτη, είτε λόγω άλλων απαγορευτικών παραγόντων.

Βιβλιογραφία

- Amelina, S.M., & Tarasenko, R.O. (2020). Using Modern Simultaneous Interpretation Tools in the Training of Interpreters at Universities. *International Conference on Information and Communication Technologies in Education, Research, and Industrial Applications*.
- Costa, H., Pastor, G. C., & Munes, I. D. (2014). Technology-Assisted Interpreting. Malaga; University of Malaga.
- DoITerm Website. (n.d.). Dolterm. <http://147.142.237.251/digilab/dolterm.htm>
- Fantinuoli, C. (2018a). *Interpreting and technology*. Language Science Press.
- Fantinuoli, C. (2018b). Chapter 7: Computer-Assisted Interpreting: Challenges and future perspectives. *Trends in E-Tools and Resources for Translators and Interpreters*, 153–174. https://doi.org/10.1163/9789004351790_009
- Fantinuoli, Claudio. (2016). InterpretBank. Redefining computer-assisted interpreting tools.
- Goldsmith, J. (2018a). The Interpreter's Toolkit: Interpreters' Help – a one-stop shop in the making? AIIC.
- Goldsmith, J. (2018b). The Interpreter's Toolkit: Intragloss - a useful glossary-building tool for interpreters. AIIC.
- LookUpPro Website. (n.d.). *FEATURES*. Features. <http://www.lookup-web.de/features/index.html>
- Tarasenko, R., Amelina, S., Semerikov, S., & Shen, L. (2022). Computer-assisted interpreting systems in the education of simultaneous interpreters. *SHS Web of Conferences*, 142, 03003. <https://doi.org/10.1051/shsconf/202214203003>
- Wang, X., & Wang, C. (2019). Can Computer-assisted Interpreting Tools Assist Interpreting? *Transletters. International Journal of Translation and Interpreting* 3 .
- XU Qianqian. (2022). A review on research on technology-assisted simultaneous interpreting. *Sino-US English Teaching*, 19(11). <https://doi.org/10.17265/1539-8072/2022.11.004>